Муниципаль автономлы мўдўният учреждениесы

«Чакмагыш їзўк билўмў-ара китапханўсе»

Чакмагыш туфрагында туганнар

Белешмў:

Тулы исеме: **Мансаф Та•етдин улы Гыйлў•ев.**

Туган елы: **1933 ел, 17 май.**

Туган •ире: **Чакмагыш районы, Я‹а Йомран авылы.**

Гаилў хўле: **тормыш иптўше Фўсўхўт-журналист; кызы Гїзўл-укытучы; улы Марат-инженер.**

Яраткан ризыгы: **вак бўлеш.**

ШЇгыле: **умартачылык, бакчачылык.**

Кешелўрдў хЇрмўт иткўн сыйфат: **ихласлык.**

Тормыш девизы: **“Кї‹елле, кЇлешеп яшўї”.**

Тормыш баскычлары:

Я‹а Йомран, Я‹а Калмаш, Чалкак (Борай районы) мўктўплўре укучысы.

Хўрби (очучылар) училищесы курсанты.

БДУ студенты.

Партияне‹ Ленинградтагы югары мўктўбе ты‹лаучысы.

Башкортстан телевидениесендў баш мЇхўррир.

Башкортстан китап нўшриятында баш мЇхўррир.

“Іўнўк” журналында баш мЇхўррир урынбасары.

Мактаулы исемнўре:

Бала чактан ятим калып,
Татымадым ата назлары
™ммў илем яклап їстергў
Чуак булды гомер язлары

Гыйлў•ев Мансаф Та•етдин улы 1933 елны‹ 17 маенда Я‹а Йомран

туган.

Башлангыч белемне туга

•идееллык мўктўпне Я‹а Кал

тўмамлый. ™ инде урта беле

районыны‹ Чалкак авылында

килў.

1951 елда Башкорт педаг

институтына укырга керў. Лў

авырып авылга кайта. Ча

мўктўбе китапханўсендў эшл

башлангыч мўктўбене‹ мЇдир

55 елларда Совет Армиясенд

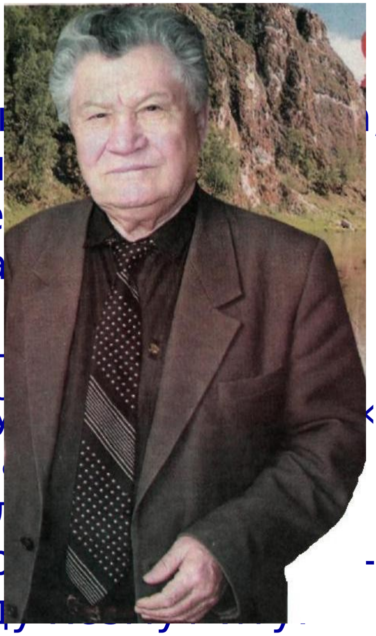

1955-1960 елларда - Башкорт дўїлўт университеты студенты.

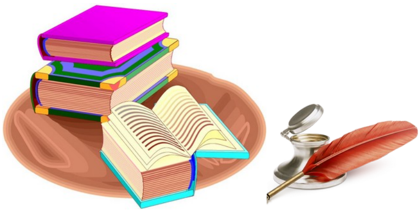

Студент елларында ныклап калўм тибрўтў башлый. Сїрўтлўмў hўм очерклар язуда ярыйсы танылып Їлгерў.

™ дўби тїгўрўклўр эшендў, кулъязма альманахлар чыгаруда актив катнаша. Студент елларында очерклары, хикўялўре дЇнья кїрў башлый. ТЇрле конкурсларда катнаша. Аны‹ «ЙЇрўк даруы» кебек драматик хикўясе кї‹елне тетрўтсў, «Танышу», «Теге дЇньяга барып кайткач», «Камыт» шикелле юмористик стильдў язылган хикўялўре елмаю уята.

Университетны тўмамлагач, аны Башкортстан телевидениесенў эшкў чакыралар. Егерме дїрт ел эшлўї дўверендў мЇхўррир, Їлкўн мЇхўррир, баш мЇхўррир — менў аны‹ хезмўт баскычлары. Шул арада Ленинградта югары партия мўктўбендў дў укырга Їлгерў.

Озак еллар журналистикада эшлўї а‹а тормышны якыннан торып Їйрўнергў ярдўм итў. Шу‹а кїрў Гыйлў•евне‹ повестьлары, хикўялўре, очерклары чынбарлыктан чыгып язылганнар. Аны‹ ўсўрл
геройлар-прототиплар бїген д
яши.

1984 елда М. Гыйлў•евны «
китап нўшриятына баш
кїчерўлўр. Ул монда башкорт теленду
беренче ертма календарьны чыгаруга кїп кЇч сала.

Районнарга командировкаларга йЇрергў ярата ул. Редакция заданиесе Їстенў язучылык бурычы йЇклўткўн мўсьўлўлўрне дў кїз у‹ыннан ычкындырмый. «Іўнўк»не‹ бер генў саны да фельетонсыз чыкмый, ў кїбесене‹ авторы Мансаф Гыйлў•ев була. Тормышны‹ кайнап торган урыннарыннан •ыелган эн•е-мўржўннўргў торырлык хўл-вакыйгалар ничек бар шулай сїрўтлўнеп укучыларга •иткерў ул Мансаф.

Авторны‹ «Заман корбаны», «Каhўрле язмыш», «Йолдызлар астында сигез ай» повестьлары, «Мўхшўр» романы, «Єч елга буйларында» тарихи очеркы да укучылар тарафыннан •ылы кабул ителде. «Іўнўк»тў эшлўп, ул алтмыш яшен тутырды, пенсиягў чыккач эшлўвен дўвам итте.

Республикабызга кїрсўткўн игелекле хезмўте Їчен Мансаф Гыйлў•евны‹ Башкортстанны‹ атказанган мўдўният хезмўткўре дигўн мактаулы исеме янына дўїлўт медальлўре дў килеп кушыла: «Батыр хезмўт Їчен», «Хезмўттўге батырлыгы Їчен», «Хезмўт ветераны». Ул шулай ук республиканы‹ Шаhит Ходайбердин исемендўге премия лауреаты. СССР Дўїлўт телевидениесе hўм радиосы Комитеты тарафыннан бирелгўн Мактау грамотасын да зур мўртўбўгў сана[illegible]клый.

1986 елдан — Язучылар союзы ўгъзасы.

ФИЛӘЖЕВТАРҘЫҢ ҒАИЛӘ ШӘЖӘРӘҺЕ

ҺҮРӘТТӘ: Мансаф Ғиләжев хатыны Фәсәхәт Сәғәдулла кызы, улы Марат, кызы Гүзәл менән.

ҺҮРӘТТӘ, алғы рәттә: әзиптең ейәнсәре Әсмә, хатыны Фәсәхәт Сәғәдулла кызы, Мансаф Тажетдин улы, ейәнсәре Сәнә, икенсе рәттә: ейәне Илдар, улы Марат, килене Тамара Ғилемйән кызы, кызы Гүзәл, ейәне Эмиль, кейәүе Фәрит Рәшит улы.

ҺҮРӘТТӘ: әзип өлкән апаһы Мәрйәм менән. 2000 йыл.

ҺҮРӘТТӘ: бер туған Ғиләжевтар: Фәрит, Мансаф, Фәнил.

Мансаф Гыйлў•ев хатыны Фўсўхўт Сўгадулла кызы,
улы Марат, кызы Гїзўл белўн

™дип апасы Мўрьям белўн.
2000 ел

Бертуган Гыйлў•евлар:
Фўрит, Мансаф, Фўнил

ХЕҘМӘТТӘШТӘР, ИЖАДТАШТАР

Якташ язучылар:
Мансаф Гыйлў•ев,
Вўзих Исхаков,
журналист
Фўнїн Рамазанов

ҒИЛӘЖЕВТАРҘЫҢ ҒАИЛӘ ШӘЖӘРӘҺЕ

ҺҮРӘТТӘ: Мансаф Ғиләжев катыны Фәсәхәт Сәғәҙулла кыҙы, улы Марат, кыҙы Гүзәл менән.

ҺҮРӘТТӘ, алғы рәттә: әҙиптең ейәнсәре Әснә, катыны Фәсәхәт Сәғәҙулла кыҙы, Мансаф Тажетдин улы, ейәнсәре Сәнә, икенсе рәттә: ейәне Илдар, улы Марат, килене Тамара Ғилемйән кыҙы, кыҙы Гүзәл, ейәне Эмиль, кейәүе Фәрит Рәшит улы.

ҺҮРӘТТӘ: әҙип өлкән апаһы Мәрйәм менән. 2000 йыл.

ҺҮРӘТТӘ: бер туған Ғиләжевтар: Фәрит, Мансаф, Фәнил.

Мансаф Гыйлў•ев гаилўсе белўн

ХЕҘМӘТТӘШТӘР, ИЖАДТАШТАР

Мансаф Ғиләжевтың әҙәбиәткә юлы студент йылдарында, "Ленинсе" гәзите эргәһендәге әҙәби түңәрәктән башланды.
ҺҮРӘТТӘ: әҙәби түңәрәктең сираттағы ултырышы. Беренсе рәттә, һулдан уңға: Мөкәрәмә Садиҡова, Лена Даянова, Мансаф Ғиләжев, Яҡуп Колмой, Ҡадир Даян. Икенсе рәттә: Фидан Мәхсүтов, Саръян Хәсәнов, Хәниф Сафаров, Фәнил Мансуров, Раис Фәтҡуллин, Раис Низамов. 1951 йыл.

Мансаф Ғиләжев "Башҡортостан" дәүләт телерадиокомпанияһында оҙаҡ йылдар баш мөхәррир булып эшләне.
ҺҮРӘТТӘ: Мансаф Ғиләжев, диктор Рәсимә Кәримова, режиссер Әмир Әбдразаҡов, рәйес урынбаҫары Ғата Имаев.

ҺҮРӘТТӘ: әҙиптәр Кәҙим Аралбаев, Илшат Йомағолов, Мансаф Ғиләжев, Зәйни Рафиҡов. 2001 йыл.

* * *

Мансаф ағайҙы беҙ тапҡыр һүҙле, бай телле, юморлы кеше итеп беләбеҙ. Башҡорт әҙәбиәтендә сатира һәм юмор жанрында ижад итеүсе һирәк авторҙарҙың береһе ул. Уҡыусы зауығын ҡәнәғәтләндерерлек әҫәрҙәр яҙыу өсөн, Мансаф ағайға тиңләшергә кәрәктер. Яҡташыбыҙҙың тырыш хеҙмәте халҡыбыҙ һәм хөкүмәтебеҙ тарафынан юғары баһаланды. Мансаф ағай — республикабыҙҙың атҡаҙанған мәҙәниәт хеҙмәткәре, Шәһит Хоҙайбирҙин исемендәге хөкүмәт премияһы лауреаты. "Батыр хеҙмәт өсөн", "Хеҙмәттәге батырлыҡ өсөн", "Хеҙмәт ветераны" миҙалдары менән бүләкләнгән, СССР Дәүләт телевидение һәм радио комитетының Маҡтау грамоталарына эйә.

Саҡмағош районының "Игенсе" гәзетаһы.

ҺҮРӘТТӘ: Саҡмағош районының Иҫке Бәшир ауылында Мансаф Ғиләжевтың 70 йәшенә арналған ижад кисәһендә ҡатнашҡан яҙыусылар (һулдан уңға): Рәшит Низамов, Марис Нәзиров, Марат Кәримов, Мансаф Ғиләжев, Рауил Бикбаев, Рауил Карамов. Һүрәттә шулай уҡ Миәкә районынан колхоз рәйесе Урал Шәйхәхмәтов та бар.
Рәзифә СӘХӘПОВА фотоһы.

ҺҮРӘТТӘ: яҡташ яҙыусылар Мансаф Ғиләжев, Вәзих Исхаҡов, журналист Фәнүн Рамазанов.

Йыртмалы "Башҡорт календары"ның беренсе һаны 1996 йылда сыҡты. Һеҙ һүрәттә ошо баҫманың әҙерләп сығарыуҙа ҡатнашҡан иптәштәрҙе күрәһегеҙ. Беренсе рәттә, һулдан уңға: Фәүзиә Итбаева, Сәүиә Сәйетбатталова, Ғәлиә Ғәлимова. Икенсе рәттә: Дәүләт Маһаҙиев, Мансаф Ғиләжев, Камил Йәйыҡбаев.

* * *

Хәтерҙән юйылмаҫҡа тейеш булған, ҡулағаләрәк ҡалған бүтән нәмәләр ҙә бар. Улар — тарихты, тарих уларҙы яҡтыртырлыҡ. Киссаларға һалырлыҡ, кинола ла күрһәтерлек. Әҙәбиәтебеҙҙә бының бөгөнгө тепле, фәһемле башланғысы бар — шулай тип баһаларлыҡ билдәле яҙыусы Мансаф Ғиләжевтың "Йондоҙҙар аҫтында һиғеҙ ай" тигән повесын әйтәм. Китап киңлекле, тепле иғтибарға торошло.

Хәсән НАЗАР, шағир.

* * *

Һүҙҙәргә ҡарағанда, тойғолар күберәк булғанда яҙыуы ауыр. Уйлауымса, яҙыусы һәм журналист Мансаф Ғиләжев повесын ("Йондоҙҙар аҫтында һиғеҙ ай") тәрән кисерештәр менән яфаланып ижад иткәндер. Шулай ҙа был изге эшен еренә еткереп башҡарып сыҡҡан. Бының өсөн уға ҙур рәхмәт.

Исмәғил МӘХМҮТОВ, пенсионер.

Чакмагыш районы Иске Бўшир авылында
Мансаф Гыйлў•евны‹ 70 яшенў арналган
и•ат кичўсендў катнашкан язучылар:
Рўшит Низамов, Марис Нўзиров,
Марат Кўримов, Мансаф Гыйлў•ев,
Равил Бикбаев, Равил Карамов.

М. Гыйлў•евны‹ китаплары

Гыйләҗев, М. Җирдәге тәмуг: Роман һәм повесть.- Уфа: Башкортстан “Китап” нәшрияты, 2001.- 352 б.

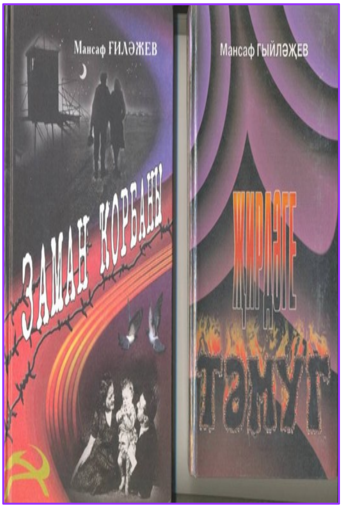

Ғиләжев, М. Заман ҡорбаны: повестар.- Өфө: Китап, 2008.- 368 б.

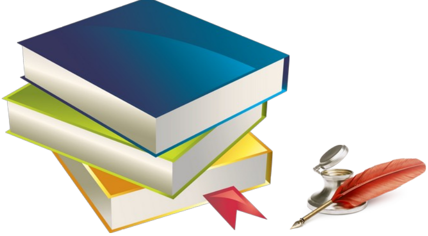

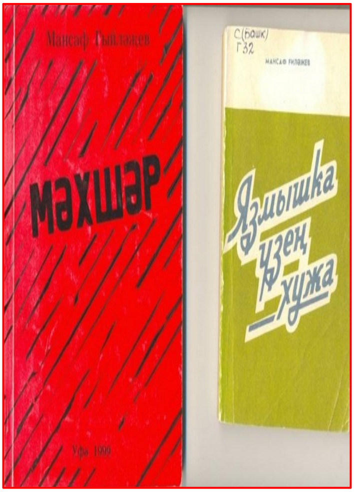

Гыйләҗев, М.

Мәхшәр: Роман.- Уфа: Проф. лицей 1 санлы типографиясе, 1999.-270 б.

Ғиләжев, М. Яҙмышҡа үҙең хужа. Очерктәр.- Өфө: Башҡортостан китап нәшриәте, 1982.-160 б.

Ғиләжев, М. Борма-борма юлдарҙа. Повесть, хикәйәләр.- Өфө: Башҡортостан китап нәшриәте, 1986.- 304 б.

М. Гыйлў•евны‹ и•аты hўм тормыш юлы

Писатели земли башкирской.
Справочник /Сост.: Р.Н. Баимов, Г.Н. Гареева, Р.Х. Тимергалина.- Уфа: Китап, 2006.- 496

Карамов, Р. Кї‹еллўргў хуш ки /Якташыбызны‹ ўсўрлўре нур геройлары ... Мансаф Гыйлў• ... енче.- 2008.- № 61.- 7 июнь.

Карамов, Р. Бай •имешле и•ат серлўре: Язучы hўм журналист Мансаф Гыйлў•евка – 75 яшь.- Кызыл та‹.- 2008.- № 93.-16 май.

Гўзит битлўрендў:

Идрисов, Р. Язмышларны узып була: Кїренекле ўдип һўм журналист Мансаф Гыйлў•ев – бездў кунакта.- Атна.- 2008.- № 19.- 15 май.

Сўхапова, Р. ™дўбият кїгендў їз б¯еклеге бар: Бўширдў їткўрелгўн Мансаф Гыйлў•евкў багышланган кичў турында //Игенче.- 2008.- № 118.- 25 окт.

Сўхапова, Р. Асыл иргў – ат бїлўк: Мансаф Гыйлў•евка – 70 яшь.- Игенче.- 2003.- 19 август.

‰ор сїзле, ачык кї‹елле: Мансаф Гыйлў•евка – 70 яшь.- Игенче.- 2003.- 29 май.

Абдуллин, И. Кояшлы талант: Язучы Мансаф Гыйлў•евка – 70 яшь.- Кызыл та‹.- 2003.- 16 май.

Библиографик кїрсўткеч
Мансаф Гыйлў•евны‹
тормыш юлы һўм и•аты белўн
кызыксынган китап укучыларга
тўкъдим ителў.

Адрес:
Чакмагыш авылы,
Кооператив урамы, 44 А
Тел.: 3-13-46

Библиографик кїрсўткеч

ТЇзїчесе: Сафиуллина Ф.Г.

Чакмагыш - 2013